«Похорон друга» — величний реквієм воїнам, загиблим у боях за Батьківщину

Велика Вітчизняна війна була страшною трагедією для багатьох народів Європи. Не було людини , якої б вона так чи інакше не торкнулася. Особливо це стосується радянських республік, які прийняли основний удар фашистів на себе. Хоч, судячи з назви, твір поеми П. Тичини «Похорон друга» стосується лише близької до поета людини, але насправді це реквієм усім тим, хто віддав своє життя за Батьківщину.

Ліричний герой, почувши похоронний оркестр, згадав про свого друга Ярослава, що недавно загинув біля Харкова, врятувавши при цьому багатьох людей від розстрілу. І хоч він добре знав, що Ярослава хоронять далеко звідси, але він поспішає до похоронної процесії, мабуть, підсвідомо прагнучи та сподіваючись побачити свого друга.

Ярослав і Степан зливаються разом із тисячами інших загиблих в єдиний образ оборонця Вітчизни від страшної фашистської навали. Тому ліричний герой бере безпосередню участь у похороні. Він немов проводжає в останню дорогу друга, якого вже ніколи не побачить.

Лейтмотивом твору є основна думка строфи «Усе міняється, оновлюється, рветься», яка наприкінці під впливом вражень ліричного героя від похорону, від виступу промовця на могилі Степана, а також власних міркувань змінюється на такі слова: «Усе підводиться, встає, росте й сміється». У цьому реквіємі, як називає цю строфу ліричний герой, розкривається сутність життя людини. У Біблії сказано, що людина, яка вийшла з землі, у землю і повернеться. Тичина по-своєму осмислює ці слова. Так, справді, чоловік, перестраждавши ужитті, «землі сирій всього себе передає». Але війна, коли гинули тисячі людей, показала, що народ безсмертний, бо він бореться за волю, за свої права. Помруть сотні і навіть тисячі, але тим активніше будуть продовжувати боротьбу ті, що залишились. Отже, герой, що пішов з життя, є безсмертним, бо «потім знов зеленим з-під землі встає», бо справу його продовжують інші, у серцях яких він вічно живий.

...Братове! Жить

в віках той житиме, хто Батьківщину

обороняв!

Живому народові ліричний герой протиставляє мертвий фашизм, ідеї і прагнення якого є неприродними, більше того, антиприродними.

Так, хоча тема, як видно із назви — «Похорон друга», — є досить песимістична, але тональність поеми, її основна ідея переборює цей песимізм, викликаний особистим горем ліричного героя. Поема набуває життєстверджуючого звучання, сповнена віри у перемогу над фашизмом, бо є у нашого народу такі герої, як Ярослав і Степан, бо загибель фашизму викликана антиприродністю його існування.